Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 30 maj 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Frihet att tillhandahålla tjänster – Tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster – Skyldighet att registrera sig i registret över kommunikationsoperatörer – Skyldighet att lämna upplysningar om struktur och organisation – Skyldighet att betala en avgift – Direktiv 2000/31/EG – Det samordnade området – Principen om tillsyn i ursprungsmedlemsstaten – Undantag – Begreppet ’åtgärder som vidtas mot en bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster’ – Förordning (EU) 2019/1150 – Mål”

I de förenade målen C-662/22 och C-667/22,

angående beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, från Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionala förvaltningsdomstolen i Lazio, Italien), av den 10 oktober 2022 som inkom till domstolen den 19 respektive den 21 oktober 2022, i målen

Airbnb Ireland UC (C-662/22),

Amazon Services Europe Sàrl (C-667/22)

mot

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Prechal samt domarna F. Biltgen, N. Wahl (referent), J. Passer och M.L. Arastey Sahún,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

* Rättegångsspråk: italienska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Airbnb Ireland UC, genom F. Angeloni, M. Berliri, S. Borocci, G. Gelera, L. Nascimbene, I. Perego, G.M. Roberti, avvocati, och D. Van Liedekerke, advocaat,

– Amazon Services Europe Sàrl, genom F. Angeloni, M. Berliri, S. Borocci, G. Gelera och F. Moretti, avvocati,

– Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av L. Delbono och R. Guizzi, avvocati dello Stato,

– Tjeckiens regering, genom M. Smolek, T. Suchá och J. Vláčil, samtliga i egenskap av ombud,

– Irland, genom M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce och M. Tierney, båda i egenskap av ombud, biträdda av D. Fennelly, BL,

– Europeiska kommissionen, genom L. Armati, M. Escobar Gómez, S.L. Kalėda och L. Malferrari, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 11 januari 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (EUT L 186, 2019, s. 57), Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (”Direktiv om elektronisk handel”) (EGT L 178, 2000, s. 1), Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 2015, s. 1), Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 2006, s. 36) och artikel 56 FEUF.

2 Respektive begäran har framställts i mål mellan, å ena sidan, Airbnb Ireland UC (mål C-662/22) (nedan kallat Airbnb), ett bolag bildat enligt irländsk rätt, och Amazon Services Europe Sàrl (mål C-667/22) (nedan kallat Amazon), ett bolag bildat enligt luxemburgsk rätt, och, å andra sidan, Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Tillsynsmyndigheten för kommunikation, Italien) (nedan kallad AGCOM). Målen rör de åtgärder som AGCOM vidtagit gentemot leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning 2019/1150

3 I skälen 3, 7 och 51 i förordning 2019/1150 anges följande:

”(3) Konsumenterna har tagit till sig användningen av onlinebaserade förmedlingstjänster. För konsumenternas bästa är det viktigt att det råder konkurrens, rättvisa villkor och transparens i ett onlinebaserat ekosystem med ansvarstagande företag. Säkerställande av transparens och förtroende för den onlinebaserade plattformsekonomin i förbindelser mellan företag skulle också indirekt kunna bidra till att konsumenternas förtroende för den onlinebaserade plattformsekonomin ökar. Direkta konsekvenser av utvecklingen av den onlinebaserade plattformsekonomin för konsumenterna behandlas dock av annan unionslagstiftning, särskilt konsumentregelverket.

…

(7) En uppsättning målinriktade obligatoriska bestämmelser bör fastställas på unionsnivå för att säkerställa rättvisa, förutsebara, hållbara och förtroendeskapande affärsvillkor online på den inre marknaden. I synnerhet bör företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster garanteras lämplig transparens och ändamålsenliga möjligheter till prövning i hela unionen så att gränsöverskridande näringsverksamhet inom unionen underlättas och den inre marknaden därmed kan fungera bättre och så att eventuell framväxande fragmentering inom de specifika områden som omfattas av denna förordning angrips.

…

(51) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att säkerställa rättvisa, förutsebara, hållbara och förtroendeskapande affärsvillkor online på den inre marknaden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 [FEU]. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.”

4 I artikel 1 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Syftet med denna förordning är att bidra till en väl fungerande inre marknad genom att fastställa regler för att säkerställa att företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster och företagsanvändare av webbplatser, när det gäller sökmotorer, erbjuds ändamålsenlig transparens, rättvisa villkor och effektiva möjligheter till prövning.

2. Denna förordning ska tillämpas på onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer som tillhandahålls, eller som någon erbjuder sig att tillhandahålla, för företagsanvändare respektive företagsanvändare av webbplatser som har sin etablerings- eller bosättningsort i unionen och som, via dessa onlinebaserade förmedlingstjänster eller sökmotorer, erbjuder varor eller tjänster till konsumenter som befinner sig i unionen, utan hänsyn till vilken etablerings- eller

bosättningsort leverantörerna av dessa tjänster har och oavsett vilken lag som annars skulle vara tillämplig.

…

5. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av unionslagstiftningen, i synnerhet unionslagstiftning som är tillämplig på områdena civilrättsligt samarbete, konkurrens, dataskydd, skydd av företagshemligheter, konsumentskydd, elektronisk handel och finansiella tjänster.”

5 I artikel 2.1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”I denna förordning gäller följande definitioner:

1. företagsanvändare: en privatperson som affärs- eller yrkesmässigt, eller en juridisk person som, via onlinebaserade förmedlingstjänster erbjuder konsumenter varor eller tjänster inom ramen för sin närings- eller yrkesverksamhet.”

Direktiv 2000/31

6 I artikel 1 i direktiv 2000/31 föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta direktiv är att bidra till att den inre marknaden fungerar väl genom att säkerställa den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster mellan medlemsstaterna.

…

5. Detta direktiv skall inte tillämpas på

a) beskattning,

…”

7 I artikel 2 h i direktivet föreskrivs följande:

”I detta direktiv avses med

…

h) *det samordnade området*: de krav som har fastställts i medlemsstaternas rättssystem och som är tillämpliga på tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster eller på informationssamhällets tjänster, oberoende av om de är av allmän natur eller särskilt utformade för dem.
   i) Det samordnade området gäller de krav som tjänsteleverantören måste uppfylla när det gäller

      – startande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om behörighet, tillstånd eller anmälningar,

      – utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om tjänsteleverantörens beteende, kvaliteten på eller innehållet i tjänster,

inbegripet sådana krav som är tillämpliga på reklam och avtal, eller krav som gäller tjänsteleverantörens ansvar.

…”

8 I artikel 3 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Varje medlemsstat skall se till att de av informationssamhällets tjänster som en på dess territorium etablerad tjänsteleverantör tillhandahåller överensstämmer med de nationella bestämmelser som är tillämpliga i denna medlemsstat och som omfattas av det samordnade området.

2. Medlemsstaterna får inte av skäl som omfattas av det samordnade området begränsa den fria rörligheten för de av informationssamhällets tjänster som har ursprung i en annan medlemsstat.

…

4. Medlemsstaterna får vidta åtgärder för undantag från punkt 2 när det gäller någon av informationssamhällets tjänster om följande villkor uppfylls:

a) Åtgärderna skall
   i) vara nödvändiga av någon av följande anledningar:

      – den allmänna ordningen, i synnerhet förebyggande, utredning, upptäckt och åtal av brott, inbegripet skydd av minderåriga och bekämpning av hets mot personer på grund av ras, kön, religion eller nationalitet samt kränkningar av enskilda personers mänskliga värdighet,

      – skydd av folkhälsan,

      – allmän säkerhet, inbegripet skydd av nationell säkerhet och försvar,

      – skydd av konsumenter, inbegripet investerare,
   ii) vidtas med avseende på någon av informationssamhällets tjänster som är till förfång för de mål som avses i punkt i eller utgör en allvarlig risk för att dessa mål inte uppnås,
   iii) vara proportionerliga i förhållande till dessa mål.

b) Innan ifrågavarande åtgärder vidtas och utan det påverkar domstolsförfaranden, inbegripet förberedande förhandlingar och åtgärder som vidtas inom ramen för en brottsutredning, skall medlemsstaten

   – ha uppmanat den medlemsstat som avses i punkt 1 att vidta åtgärder, varpå denna senare medlemsstat inte vidtagit några åtgärder eller endast vidtagit otillräckliga åtgärder,

   – ha anmält till [Europeiska] kommissionen och till den medlemsstat som avses i punkt 1 sin avsikt att vidta sådana åtgärder.

…”

Direktiv 2006/123

9 I artikel 1.1 i direktiv 2006/123 föreskrivs följande:

”I detta direktiv fastställs de allmänna bestämmelser som skall underlätta utövandet av etableringsfriheten för tjänsteleverantörer och den fria rörligheten för tjänster, samtidigt som tjänsternas höga kvalitetsnivå bibehålls.”

10 I artikel 3.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Om bestämmelserna i detta direktiv stridet mot en bestämmelse i en annan gemenskapsrättsakt som reglerar specifika frågor rörande tillträde till och utövande av en tjänsteverksamhet inom särskilda områden eller för särskilda yrken, skall bestämmelsen i den andra gemenskapsrättsakten ges företräde och tillämpas på dessa särskilda områden eller yrken. …”

11 I artikel 16 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall respektera tjänsteleverantörernas rätt att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat än den där de är etablerade.

Den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls skall garantera rätten att fritt få tillträde till och utöva tjänsteverksamhet inom dess territorium.

Medlemsstaterna får inte för att tillåta tillträde till eller utövande av en tjänsteverksamhet på sitt territorium ställa krav som inte respekterar följande principer:

a) Icke-diskriminering: kravet får varken vara direkt eller indirekt diskriminerande på grundval av nationalitet eller, för juridiska personer, etableringsmedlemsstat.

b) Nödvändighet: kravet skall motiveras med skäl som avser allmän ordning, allmän säkerhet, folkhälsa eller miljöskydd.

c) Proportionalitet: kravet skall vara lämpligt för att uppnå det mål som eftersträvas och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet.

2. Medlemsstaterna får inte begränsa friheten att tillhandahålla tjänster när det gäller en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat genom att ställa något av följande krav:

…

b) Skyldighet för tjänsteleverantören att erhålla ett tillstånd från de behöriga myndigheterna, inklusive inskrivning i ett register eller registrering av en yrkesorganisation eller yrkessammanslutning på landets territorium, utom i de fall som föreskrivs i detta direktiv eller i andra gemenskapsrättsakter.

…”

Direktiv 2015/1535

12 I artikel 1.1 i direktiv 2015/1535 föreskrivs följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

…

b) *tjänst*: alla informationssamhällets tjänster, det vill säga tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare.

…

e) *föreskrift för tjänster*: ett krav av allmän art rörande tillträde till och utövande av verksamhet med sådana tjänster som avses i led b, särskilt bestämmelser om dem som tillhandahåller tjänster, tjänster och tjänstemottagare, med undantag av föreskrifter som inte specifikt avser de tjänster som definieras i det ledet.

…

f) *teknisk föreskrift*: tekniska specifikationer och andra krav eller föreskrifter för tjänster, inbegripet tillämpliga administrativa bestämmelser, som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid saluföring, tillhandahållande av tjänster, etablering av en aktör som tillhandahåller tjänster eller användning i en medlemsstat eller en större del därav, samt, med undantag av dem som anges i artikel 7, medlemsstaternas lagar och andra författningar som förbjuder tillverkning, import, saluföring eller användning av en produkt eller som förbjuder tillhandahållande eller utnyttjande av en tjänst eller etablering som tillhandahållare av tjänster.

…”

13 I artikel 5.1 första stycket i direktivet föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av artikel 7 ska medlemsstaterna omedelbart till kommissionen överlämna alla utkast till tekniska föreskrifter, såvida inte föreskriften utgör endast en överföring av den fullständiga texten till en internationell eller europeisk standard, då det är tillräckligt med information om den aktuella standarden. De ska också till kommissionen redovisa skälen till varför det är nödvändigt att utfärda en sådan teknisk föreskrift, om dessa skäl inte redan framgår av utkastet.”

Italiensk rätt

Lag nr 249/97

14 I artikel 1.6 a led 5 c led 14-bis i legge n. 249 – Istituzione dell’Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo (lag nr 249 om inrättande av tillsynsmyndigheten för kommunikation och om införande av bestämmelser avseende system för telekommunikation, radio och tv) av den 31 juli 1997 (ordinarie tillägg till GURI nr 177 av den 31 juli 1997), i dess lydelse enligt legge n. 178 – Bilancio di previsione dello Stato per l’anno finanziario 2021 e bilancio pluriennale per il triennio 2021–2023 (lag nr 178 om

statens preliminära budget för budgetåret 2021 och den fleråriga budgeten för treårsperioden 2021–2023) av den 30 december 2020 (ordinarie tillägg till GURI nr 322 av den 30 december 2020) (nedan kallad lag nr 249/97), föreskrivs följande:

”[AGCOM] har följande ansvarsområden

a) infrastruktur- och nätverkskommissionen ska utföra följande uppgifter

…

5) föra det register över kommunikationsoperatörer [(nedan kallat ROC)] beträffande vilket registreringsskyldighet enligt denna lag, … föreligger för leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer som erbjuder tjänster i Italien, även om de inte är etablerade där …. [AGCOM] ska anta en förordning som särskilt avser hur [ROC] ska organiseras och föras samt fastställandet av kriterier för identifiering av [vilka] personer som är skyldiga att registrera sig utöver de personer som redan är inskrivna i [ROC] när denna lag träder i kraft.

…

c) styrelsen

…

14-bis) ska se till att förordning [2019/1150] tillämpas på ett adekvat och ändamålsenligt sätt, bland annat genom att anta riktlinjer, främja att uppförandekoder upprättas och samla in relevant information.”

15 I artikel 1.31 i lag nr 249/97 föreskrivs följande:

”De personer som underlåter att följa [AGCOM:s] order och förelägganden som utfärdats med stöd av denna lag påförs en administrativ sanktionsavgift …. Om underlåtenheten rör åtgärder som vidtagits avseende en överträdelse av reglerna om dominerande ställning eller med stöd av förordning [2019/1150], ska varje berörd person påföras en administrativ sanktionsavgift som varken får understiga 2 procent eller överstiga 5 procent av personens omsättning under det senaste räkenskapsår som avslutades innan [meddelandet om bristande efterlevnad] delgavs …”

Lag nr 266/05

16 I artikel 1.66-a i legge n. 266 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2006) (lag nr 266 om bestämmelser för upprättande av statens årliga och fleråriga budget (2006 års finanslag)) av den 23 december 2005 (ordinarie tillägg till GURI nr 302 av den 29 december 2005), i dess lydelse enligt lag nr 178 av den 30 december 2020 (nedan kallad lag nr 266/05), föreskrivs följande:

”För år 2021 ska storleken på den avgift som ska betalas av de leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer som avses i artikel 1.6 a led 5 i lag [nr 249/97] fastställas till 1,5 promille av de inkomster som genererats i landet, även om de bokförts i redovisningen för företag som är etablerade utomlands, och som är relaterade till det produktionsvärde som framgår av föregående års redovisning, eller, för personer som inte är skyldiga att upprätta en redovisning, motsvarande uppgifter i annan bokföring som visar det sammanlagda produktionsvärdet. [AGCOM]

kan för efterföljande år besluta om eventuella ändringar av avgiftens storlek och betalningsvillkoren, varvid avgiften får uppgå till högst 2 promille av inkomsterna enligt beräkningen i föregående mening.”

Beslut nr 666/08

17 Den 26 november 2008 antog AGCOM delibera n. 666/08/CONS – Regolamento per l’organizzazione e la tenuta del Registro degli operatori di comunicazione (beslut nr 666/08/CONS avseende förordningen om organisation och förande av registret över kommunikationsoperatörer) (GURI nr 25 av den 31 januari 2009) (nedan kallat beslut nr 666/08).

18 I artikel 2 i förordningen om organisation och upprätthållande av ROC (nedan kallat AGCOM:s förordning om ROC), som återfinns i bilaga A till beslut nr 666/08, anges de kategorier av personer som är skyldiga att registrera sig i ROC.

19 I artikel 5 i AGCOM:s förordning om ROC föreskrivs följande:

”1. De personer som avses i artikel 2 i denna förordning ska lämna in sin ansökan om registrering i [ROC] till [AGCOM]

…

3. Varje person som avses i artikel 2 ska, i enlighet med sin rättskaraktär, lämna uppgifter om verksamhetsföremålet, styrelsen, bolagets struktur och den verksamhet som bedrivs i enlighet med bilaga B [till beslut nr 666/08].

…”

20 I artikel 24 i förordningen föreskrivs följande:

”Överträdelser av denna förordning bestraffas i enlighet med artikel 1.29–1.32 i lag [nr 249 av den 31 juli 1997].”

21 Bilaga B till beslut nr 666/08 avser de uppgifter som är obligatoriska för registrering i ROC.

Beslut nr 200/21

22 Den 17 juni 2021 antog AGCOM delibera n. 200/21/CONS – Modifiche alla delibera n. 666/08/CONS recante ”regolamento per la tenuta del Registro degli Operatori di Comunicazione” a seguito dell’entrata in vigore della legge 30 dicembre 2020, n. 178 – Bilancio di previsione dello Stato per l’anno finanziario 2021 e bilancio pluriennale per il triennio 2021–2023 (beslut nr 200/21/CONS om ändring av beslut nr 666/08/CONS som innehåller ”förordningen om förande av registret över kommunikationsoperatörer” till följd av ikraftträdandet av lag nr 178 av den 30 december 2020 om statens preliminära budget för budgetåret 2021 och den fleråriga budgeten för treårsperioden 2021–2023) (nedan kallat beslut nr 200/21).

23 I ingressen till beslut nr 200/21 anges följande:

”…

[med beaktande av] förordning 2019/1150 … och, särskilt artikel 1.2 [i den förordningen] …

[med hänsyn till] att det i lag [nr 178 av den 30 december 2020], i enlighet med förordning 2019/1150, bland annat föreskrivs att leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer som erbjuder tjänster i Italien, även om de inte är etablerade där, är skyldiga att registrera sig i [ROC] …”

24 Genom artikel 1.1 i det beslutet ändrades förteckningen i artikel 2 i AGCOM:s förordning om ROC så att följande kategorier av personer infördes:

”…

m. leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster: fysiska eller juridiska personer som, även om de inte är etablerade eller bosatta i landet, tillhandahåller eller erbjuder sig att tillhandahålla onlinebaserade förmedlingstjänster, enligt definitionen i förordning 2019/1150, till företagsanvändare som är etablerade eller bosatta i Italien.

n. leverantörer av sökmotorer: fysiska eller juridiska personer som, även om de inte är etablerade eller bosatta i landet, tillhandahåller eller erbjuder sig att tillhandahålla en sökmotor, enligt definitionen i förordning 2019/1150, på italienska eller till användare som är etablerade eller bosatta i Italien.

…”

25 Genom artikel 3 i nämnda beslut ändrades bilaga B till beslut nr 666/08, bland annat genom att följande text infördes:

”…

Förklaringar om aktieägarna i leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster, ekonomiska aktörer som bedriver callcenterverksamhet, personer som indirekt använder nationella nummerresurser, leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och leverantörer av sökmotorer:

1. Leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster, ekonomiska aktörer som bedriver callcenterverksamhet, personer som indirekt använder nationella nummerresurser, leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och leverantörer av sökmotorer, i form av kapitalbolag eller kooperativ, ska när de ansöker om registrering inge en förklaring som upprättats i enlighet med mallarna 5/1/ROC, 5/2/ROC, 5/3/ROC och 5/4/ROC, vilken ska innehålla följande:
   a) uppgift om aktiekapitalet, en förteckning över delägarna och äganderätten till deras andelar med rösträtt. Börsnoterade bolag ska endast ange andelar med rösträtt som överstiger 2 procent av aktiekapitalet och ska för var och en av dem – med hjälp av mall 5/5/ROC – ange respektive kontrollerande andel …
   b) uppgift om aktiekapitalet, en förteckning över delägarna och deras innehav av andelar med rösträtt som överstiger 2 procent i de bolag som innehar aktier eller andelar i det bolag som ska registreras.
   c) uppgift om eventuella värdepapper, mellanmän eller andra begränsningar avseende aktierna eller andelarna i de bolag som avses i leden a och b.

2. Leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster, ekonomiska aktörer som bedriver callcenterverksamhet, personer som indirekt använder nationella nummerresurser, leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och leverantörer av sökmotorer, i form av handelsbolag, ska när de lämnar in ansökan om registrering inge en förklaring, som upprättats i enlighet med mallen 5/3/ROC, med en förteckning över delägarna.”

Beslut nr 14/21

26 Genom provvedimento presidenziale n. 14/21/PRES – recante ”Misura e modalità di versamento del contributo dovuto all’Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni per l’anno 2021 dai soggetti che operano nel settore dei servizi di intermediazione online e dei motori di ricerca online” (presidentbeslut nr 14/21/PRES om ”Storleken på och betalningsvillkoren för 2021 års avgift till tillsynsmyndigheten för kommunikation vilken ska erläggas av personer som bedriver verksamhet på området för onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer”), av den 5 november 2021, vilket ratificerades av AGCOM genom delibera n. 368/21/CONS (beslut nr 368/21/CONS) av den 11 november 2021 (GURI nr 304 av den 23 december 2021) (nedan kallat beslut nr 14/21), preciserades storleken på och betalningsvillkoren för den avgift som föreskrivs i artikel 1.66-a i lag nr 266/05, vilken leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster sökmotorer ska betala.

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

27 Airbnb, som har sitt säte på Irland, driver den onlineplattform för boendeförmedling med samma namn som gör det möjligt att sammanföra uthyrare som har boende och personer som söker ett boende. Airbnb tar emot betalning från kunden för tillhandahållandet av boendet innan hyrestiden börjar löpa och överför denna betalning, varvid en provision tas ut, till uthyraren efter det att hyrestiden har börjat löpa, om hyresgästen inte har framfört några anmärkningar.

28 Amazon, som har sitt säte i Luxemburg, driver en onlineplattform i syfte att sammanföra säljare och konsumenter för att transaktioner dem emellan avseende försäljning av varor ska kunna genomföras.

29 Till följd av de ändringar i den nationella lagstiftningen som följer dels av lag nr 178 av den 30 december 2020, dels av besluten nr 200/21 och nr 14/21, vilka antagits av de italienska myndigheterna bland annat för att säkerställa tillämpningen av förordning 2019/1150 (nedan kallade de omtvistade nationella åtgärderna), är Airbnb och Amazon, i egenskap av leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster, numera skyldiga att, vid äventyr av påföljder, registrera sig i ett register som förs av AGCOM, nämligen ROC, och som en följd därav lämna en rad upplysningar till den myndigheten samt betala en avgift till den.

30 Airbnb och Amazon har var för sig väckt talan vid Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionala förvaltningsdomstolen i Lazio, Italien), som är den hänskjutande domstolen, och bland annat yrkat att besluten nr 200/21 och nr 14/21 ska upphävas.

31 Airbnb och Amazon har vid den hänskjutande domstolen gjort gällande att de omtvistade nationella åtgärderna, i den del de ålägger dem de skyldigheter som avses i punkt 29 ovan, strider mot principen om frihet att tillhandahålla tjänster, förordning 2019/1150 och flera direktiv.

32 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende inledningsvis erinrat om att den italienska lagstiftaren, efter antagandet av förordning 2019/1150, genom lag nr 178 av den 30 december 2020, ändrade lag nr 249 av den 31 juli 1997 och lag nr 266 av den 23 december 2005.

33 För det första utsträcktes skyldigheten att registrera sig i ROC som förs av AGCOM till att omfatta leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer (nedan kallade de berörda tjänsteleverantörerna) som erbjuder tjänster i Italien, även om de inte är etablerade i den medlemsstaten (artikel 1.6 a led 5 i lag nr 249/97).

34 För det andra ska AGCOM övervaka tillämpningen av förordning 2019/1150, bland annat genom att samla in uppgifter (artikel 1.6 c led 14-bis i lag nr 249/97).

35 För det tredje åläggs den berörda personen en administrativ sanktionsavgift om de åtgärder som AGCOM vidtagit med stöd av förordning 2019/1150 inte iakttas. Den administrativa sanktionsavgiften får varken understiga 2 procent eller överstiga 5 procent av personens omsättning under det senaste räkenskapsår som avslutades innan meddelandet om bristande efterlevnad delgavs (artikel 1.31 andra meningen i lag nr 249/97).

36 För det fjärde ska de berörda tjänsteleverantörerna hädanefter betala en avgift som är avsedd att täcka samtliga administrativa kostnader som uppkommer i samband med utövandet av de funktioner för reglering, tillsyn, tvistlösning och påföljder, vilka AGCOM tilldelats genom lag nr 178 av den 30 december 2020 (artikel 1.66-a i lag nr 266/05).

37 Den hänskjutande domstolen har vidare angett att AGCOM genom beslut nr 200/21 ändrade beslut nr 666/08, vars bilaga A innehåller AGCOM:s förordning om ROC, för att beakta de åtgärder som den italienska lagstiftaren hade vidtagit för att tillämpa förordning 2019/1150.

38 Den hänskjutande domstolen har preciserat att för att registrera sig i ROC måste de berörda tjänsteleverantörerna fylla i flera formulär som inte bara avser den verksamhet som bedrivs, utan även deras organisation. De är således skyldiga att lämna upplysningar om aktiekapitalet, aktieägarnas namn och deras respektive innehav av andelar med rösträtt, sammansättning och mandatperiod för styrelsen samt den rättsliga företrädarens och styrelseledamöternas identitet. De upplysningar som lämnas ska uppdateras årligen. Administrativa sanktionsavgifter påförs vid överträdelse av bestämmelserna i AGCOM:s förordning om ROC.

39 Mot bakgrund av dessa omständigheter anser den hänskjutande domstolen att skyldigheten att betala in en avgift och registrera sig i ROC i flera avseenden kan vara oförenlig med unionsrätten, särskilt med principen om frihet att tillhandahålla tjänster, förordning 2019/1150 och flera direktiv.

40 Vad gäller förordning 2019/1150 anser den hänskjutande domstolen att det inte finns något samband mellan iakttagandet av de skyldigheter som föreskrivs i den förordningen och de upplysningar som krävs för registrering i ROC, vilka huvudsakligen avser ”ägarstrukturen” och de berörda personernas roll i den administrativa organisationen. Den hänskjutande domstolen anser att de italienska myndigheterna i den nationella rättsordningen har infört bestämmelser som avser kontroll av leverantörernas interna förhållanden, vilken skiljer sig helt från den kontroll som föreskrivs i förordningen och som avser leverantörernas iakttagande av de skyldigheter som föreskrivs i den förordningen.

41 Vad gäller direktiv 2015/1535 anser den hänskjutande domstolen, med hänvisning till artiklarna 1 och 5 i direktivet, att de nationella bestämmelser enligt vilka de berörda tjänsteleverantörerna är skyldiga att registrera sig i ROC specifikt inför ett allmänt krav avseende tillhandahållandet av informationssamhällets tjänster, vilket innebär att de inte kan göras gällande mot enskilda om de inte har anmälts till kommissionen i förväg.

42 När det gäller principen om frihet att tillhandahålla tjänster, som avses i artikel 56 FEUF och som anges i direktiven 2000/31 och 2006/123, har den hänskjutande domstolen påpekat att det i artikel 3 i direktiv 2000/31 fastställs en princip enligt vilken informationssamhällets tjänster, inom det ”samordnade området” i den mening som avses i artikel 2 h i direktivet, ska omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad, varvid medlemsstaterna endast får vidta åtgärder som avviker från denna princip om vissa materiella och processuella villkor som föreskrivs i artikel 3.4 iakttas. Enligt den hänskjutande domstolen uppfyller de omtvistade nationella åtgärderna emellertid inte dessa villkor.

43 Den hänskjutande domstolen har vidare erinrat om att medlemsstaterna enligt artikel 16 i direktiv 2006/123 inte får begränsa utövandet av friheten att tillhandahålla tjänster när det gäller en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat genom att kräva att tjänsteleverantören ska erhålla ett tillstånd från de behöriga myndigheterna, inklusive inskrivning i ett register, utom i de fall som föreskrivs i detta direktiv eller i andra unionsrättsakter. Enligt den hänskjutande domstolen omfattas de omtvistade nationella åtgärderna emellertid inte av ett sådant fall.

44 Mot denna bakgrund beslutade Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionala förvaltningsdomstolen i Lazio) att vilandeförklara målen och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Utgör förordning [2019/1150] hinder för en nationell bestämmelse som, i syfte att främja rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster, bland annat genom antagandet av riktlinjer, främjandet av att uppförandekoder upprättas och insamling av relevant information, ålägger leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer en skyldighet att registrera sig i ett register, vilket medför lämnande av relevanta upplysningar om den egna organisationen och betalning av en avgift, och där en underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet medför att de påförs påföljder?

2) Ska medlemsstaterna enligt direktiv [2015/1535] till kommissionen anmäla åtgärder varigenom leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer åläggs en skyldighet att registrera sig i ett register, vilket medför lämnande av relevanta upplysningar om den egna organisationen och betalning av en avgift, och där en underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet medför att de påförs påföljder? Om denna fråga ska besvaras jakande, tillåter då direktivet att enskilda får invända mot att åtgärder som inte har anmälts till kommissionen görs gällande gentemot dem?

3) Utgör artikel 3 i direktiv [2000/31] hinder för att nationella myndigheter antar bestämmelser som, i syfte att främja rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster, bland annat genom antagandet av riktlinjer, främjandet av att uppförandekoder upprättas och insamling av relevant information, ålägger aktörer etablerade i [en annan medlemsstat] ytterligare administrativa och ekonomiska bördor, däribland en

skyldighet att registrera sig i ett register, vilket medför lämnande av relevanta upplysningar om den egna organisationen och betalning av en avgift, där en underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet medför att de påförs påföljder?

4) Utgör principen om friheten att tillhandahålla tjänster, som är stadfäst i artikel 56 FEUF och artikel 16 i direktiv [2006/123], hinder för att nationella myndigheter antar bestämmelser som, i syfte att främja rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster, bland annat genom antagandet av riktlinjer, främjandet av att uppförandekoder upprättas och insamling av relevant information, ålägger aktörer etablerade i [en annan medlemsstat] ytterligare administrativa och ekonomiska bördor, däribland en skyldighet att registrera sig i ett register, vilket medför lämnande av relevanta upplysningar om den egna organisationen och betalning av en avgift, där en underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet medför att de påförs påföljder?

5) Ska medlemsstaterna enligt artikel 3.4 b i direktiv [2000/31] till kommissionen anmäla åtgärder varigenom leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och sökmotorer åläggs en skyldighet att registrera sig i ett register, vilket medför lämnande av relevanta upplysningar om den egna organisationen och betalning av en avgift, och där en underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet medför att de påförs påföljder? Om denna fråga ska besvaras jakande, tillåter då direktivet att enskilda får invända mot att åtgärder som inte har anmälts till kommissionen görs gällande gentemot dem?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första, den tredje och den fjärde frågan

45 Den hänskjutande domstolen har ställt den första, den tredje och den fjärde frågan, vilka ska prövas tillsammans och först, för att få klarhet i huruvida artikel 56 FEUF, artikel 16 i direktiv 2006/123 eller artikel 3 i direktiv 2000/31 ska tolkas så, att de utgör hinder för åtgärder som en medlemsstat vidtagit i det uttalade syftet att säkerställa att förordning 2019/1150 efterlevs på ett adekvat och ändamålsenligt sätt, och enligt vilka leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster, som är etablerade i en annan medlemsstat, för att kunna tillhandahålla sina tjänster i den förstnämnda medlemsstaten är skyldiga att, vid äventyr av påföljder, registrera sig i ett register som förs av en myndighet i den medlemsstaten, till den myndigheten lämna en rad detaljerade upplysningar om sin organisation och betala en avgift till den myndigheten.

46 Såsom framgår av artikel 1.1 i direktiv 2006/123, som antagits med stöd av artikel 47.2 EG och artikel 55 EG, vars lydelse återfinns i artikel 53.1 FEUF respektive artikel 62 FEUF, syftar direktivet bland annat till att underlätta den fria rörligheten för tjänster. Direktiv 2000/31, som antogs med stöd av artikel 47.2 EG, artikel 55 EG och artikel 95 EG, vars lydelse återfinns i artikel 53.1 FEUF, artikel 62 FEUF respektive artikel 114 FEUF, syftar enligt artikel 1.1 i direktivet till att bidra till att den inre marknaden fungerar väl genom att säkerställa den fria rörligheten för informationssamhällets tjänster mellan medlemsstaterna.

47 Eftersom dessa två direktiv utgör ett konkret uttryck för friheten att tillhandahålla tjänster som stadfästs i artikel 56 FEUF, hade det inte funnits anledning att pröva den första, den tredje och den fjärde frågan mot bakgrund av den artikeln om det hade vart fastställt att ett av dessa direktiv utgör hinder för sådana nationella åtgärder som de som är aktuella i de nationella målen.

48 Vad gäller artikel 56 är det visserligen riktigt, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 6 i sitt förslag till avgörande, att den artikeln enligt rättspraxis är tillämplig på åtgärder inom beskattning, som enligt artikel 1.5 a i direktiv 2000/31 är undantagen från tillämpningsområdet för det direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 december 2022, Airbnb Ireland och Airbnb Payments UK, C-83/21, EU:C:2022:1018, punkt 38). I förevarande fall har emellertid varken den hänskjutande domstolen eller den italienska regeringen gjort gällande att de omtvistade nationella åtgärderna är kopplade till behovet av att säkerställa att skatteförpliktelser fullgörs.

49 Det ska dessutom påpekas att det i artikel 3.1 i direktiv 2006/123 bland annat föreskrivs att om bestämmelserna strider mot en bestämmelse i en annan unionsrättsakt som reglerar specifika frågor rörande tillträde till och utövande av en tjänsteverksamhet inom särskilda områden, ska bestämmelsen i den andra akten ges företräde och tillämpas på dessa särskilda områden.

50 Med hänsyn till att artikel 3 i direktiv 2000/31 avser särskilda frågor rörande startande och utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster saknas det, såsom generaladvokaten har angett i punkterna 204–207 i sitt förslag till avgörande, anledning att pröva den första, den tredje och den fjärde frågan mot bakgrund av direktiv 2006/123, för det fall det skulle fastställas dels att sådana nationella åtgärder som de som är aktuella omfattas av nämnda bestämmelse, dels att den bestämmelsen utgör hinder för nämnda åtgärder.

51 Härav följer att artikel 3 i direktiv 2000/31 ska tolkas först.

52 I artikel 3.1 föreskrivs att varje medlemsstat ska se till att de av informationssamhällets tjänster som en på dess territorium etablerad tjänsteleverantör tillhandahåller överensstämmer med de nationella bestämmelser som är tillämpliga i denna medlemsstat och som omfattas av det samordnade området. I artikel 3.2 preciseras att medlemsstaterna inte av skäl som omfattas av det samordnade området får begränsa den fria rörligheten för de av informationssamhällets tjänster som har ursprung i en annan medlemsstat.

53 Det framgår dessutom av artikel 3.4 i direktiv 2000/31 att medlemsstaterna, på vissa kumulativa villkor, får vidta åtgärder mot en bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster som omfattas av det samordnade området vilka avviker från principen om fri rörlighet för informationssamhällets tjänster (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 december 2019, Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, punkt 83).

54 Vad gäller det ”samordnade området” som avses i artikel 3 i direktiv 2000/31, ska det preciseras att artikel 2 h i direktivet definierar det området som att det omfattar de krav som har fastställts i medlemsstaternas rättssystem och som är tillämpliga på tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster eller på informationssamhällets tjänster, oberoende av om de är av allmän natur eller särskilt utformade för dem. Det området gäller de krav som tjänsteleverantören måste uppfylla när det gäller startande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om behörighet, tillstånd eller anmälningar, och utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, såsom krav i fråga om tjänsteleverantörens beteende, kvaliteten på eller innehållet i tjänster.

55 Direktiv 2000/31 bygger således på att principen om tillsyn i ursprungsmedlemsstaten och principen om ömsesidigt erkännande ska tillämpas, vilket innebär att informationssamhällets tjänster, inom det samordnade område som definieras i artikel 2 h i direktivet, endast regleras i den medlemsstat där leverantörerna av dessa tjänster är etablerade (dom av den 9 november 2023, Google Ireland m.fl., C-376/22, EU:C:2023:835, punkt 42).

56 Det ankommer följaktligen på varje medlemsstat att, i egenskap av ursprungsmedlemsstat för informationssamhällets tjänster, reglera dessa tjänster och därmed att skydda de mål av allmänintresse som anges i artikel 3.4 a i) i direktiv 2000/31 (dom av den 9 november 2023, Google Ireland m.fl., C-376/22, EU:C:2023:835, punkt 43).

57 Vidare ankommer det, i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande, på varje medlemsstat, i egenskap av medlemsstat mot vilken informationssamhällets tjänster är riktade, att inte begränsa den fria rörligheten för dessa tjänster genom att föreskriva ytterligare skyldigheter inom det samordnade området och kräva att dessa ska iakttas (dom av den 9 november 2023, Google Ireland m.fl., C-376/22, EU:C:2023:835, punkt 44).

58 Härav följer att artikel 3 i direktiv 2000/31, med förbehåll för de undantag som är tillåtna enligt villkoren i punkt 4 i den artikeln, utgör hinder för att leverantören av en informationssamhällstjänst som önskar tillhandahålla denna tjänst i en annan medlemsstat än den där leverantören är etablerad av den andra medlemsstaten åläggs krav som faller inom det samordnade området.

59 I förevarande fall är det utrett att de omtvistade nationella åtgärderna, i den mån de kräver att leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster som är etablerade i andra medlemsstater än Italien, vid äventyr av påföljder, iakttar de skyldigheter som avses i punkt 29 ovan, innebär att dessa leverantörer är skyldiga att uppfylla villkor som inte uppställs i deras etableringsmedlemsstat.

60 Det har inte heller bestritts att dessa tjänster omfattas av begreppet ”informationssamhällets tjänster” i artikel 2 a i direktiv 2000/31.

61 Den italienska regeringen har däremot gjort gällande att de skyldigheter som föreskrivs i de omtvistade nationella åtgärderna inte omfattas av det ”samordnade området” i den mening som avses i artikel 2 h i direktivet, dels eftersom de berörda tjänsteleverantörerna i praktiken kan börja och fortsätta att tillhandahålla dessa tjänster utan att uppfylla skyldigheten att registrera sig i ROC, dels eftersom skyldigheten att lämna upplysningar till AGCOM och betala en avgift till den myndigheten syftar till att göra det möjligt för AGCOM att utöva sin tillsynsfunktion. Sådana skyldigheter syftar således inte till att leverantörerna av nämnda tjänster ska erhålla en auktorisation för att få starta eller utöva en verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster.

62 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 157–161 i sitt förslag till avgörande, vad gäller skyldigheten att registrera sig i ett register, vid äventyr av påföljder om denna skyldighet inte iakttas, påverkar den omständigheten att en tjänsteleverantör i praktiken kan börja och fortsätta att tillhandahålla någon av informationssamhällets tjänster utan att uppfylla den skyldigheten inte kravet att skyldigheten måste fullgöras för att leverantören lagligen ska kunna utöva den aktuella verksamheten.

63 Vad vidare gäller skyldigheten att till en myndighet i en medlemsstat lämna upplysningar om det berörda företagets struktur och organisation samt skyldigheten att betala en avgift till den myndigheten, vid äventyr av påföljder om dessa skyldigheter inte iakttas, påverkar den omständigheten att dessa skyldigheter åläggs för nämnda myndighets tillsyn av att verksamheten avseende informationssamhällets tjänster bedrivs korrekt inte på något sätt omfattningen av skyldigheterna, enligt vilka leverantörer av sådana tjänster som är etablerade i en annan medlemsstat och som önskar tillhandahålla dessa tjänster i den förstnämnda medlemsstaten är skyldiga att iaktta samma skyldigheter.

64 I motsats till vad den italienska regeringen har gjort gällande utgör sådana skyldigheter som de som föreskrivs i de omtvistade nationella åtgärderna krav avseende utövande av verksamhet som gäller någon av informationssamhällets tjänster, vilket således innebär att dessa skyldigheter omfattas av det ”samordnade området” i den mening som avses i artikel 2 h i direktiv 2000/31.

65 Artikel 3 i direktiv 2000/31 utgör således hinder för åtgärder som vidtagits av en medlemsstat och som innebär att leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster, som är etablerade i en annan medlemsstat, för att kunna tillhandahålla sina tjänster i den förstnämnda medlemsstaten är skyldiga att, vid äventyr av påföljder, registrera sig i ett register som förs av en myndighet i den medlemsstaten, till den myndigheten lämna en rad detaljerade upplysningar om sin organisation och betala en avgift till den myndigheten, såvida inte åtgärderna uppfyller de villkor som föreskrivs i artikel 3.4.

66 Den tolkningen påverkas inte av den tjeckiska regeringens argument att artikel 3 inte kan utgöra hinder för sådana åtgärder med hänsyn till den rättspraxis avseende artikel 56 FEUF som är analogt tillämplig. Det framgår av denna rättspraxis att när en nationell lagstiftning som omfattar alla näringsidkare som utövar verksamhet inom landet inte har till syfte att reglera villkoren för de berörda företagens tillhandahållanden av tjänster och när den eventuella inskränkning som den innebär för det fria tillhandahållandet av tjänster är alltför osäker och alltför indirekt för att den skyldighet som den innehåller ska kunna anses vara ägnad att begränsa denna frihet, ska denna lagstiftning inte anses strida mot förbudet i den artikeln (dom av den 22 december 2022, Airbnb Ireland och Airbnb Payments UK, C-83/21, EU:C:2022:1018, punkt 45 och där angiven rättspraxis).

67 Såsom generaladvokaten har angett i punkterna 166 och 167 i sitt förslag till avgörande kan krav som faller inom det samordnade området nämligen inte uppfylla de villkor som följer av denna rättspraxis, eftersom de per definition syftar till att reglera startandet och utövandet av den verksamhet som består i att tillhandahålla någon av informationssamhällets tjänster. Unionslagstiftaren kan vidare genom en sekundärrättsakt konkretisera en grundläggande frihet som stadfästs i EUF-fördraget genom att skapa villkor som är ännu förmånligare för en väl fungerande inre marknad än de villkor som följer av primärrätten (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 16 juni 2015, Rina Services m.fl., C-593/13, EU:C:2015:399, punkt 40).

68 Det ska således prövas huruvida sådana nationella åtgärder som de som anges i punkt 65 ovan uppfyller villkoren i artikel 3.4 i direktiv 2000/31.

69 Det ska i detta avseende inledningsvis betonas att det framgår av själva ordalydelsen i den artikeln att endast åtgärder som ”vidtas mot en bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster” kan omfattas av den bestämmelsen.

70 Det ska härvid erinras om att domstolen i domen av den 9 november 2023, Google Ireland m.fl. (C-376/22, EU:C:2023:835), slog fast att artikel 3.4 i direktiv 2000/31 ska tolkas så, att generella och abstrakta åtgärder som avser en i allmänna ordalag beskriven kategori av bestämda tjänster bland informationssamhällets tjänster och som utan åtskillnad är tillämpliga på alla leverantörer av denna kategori av tjänster inte omfattas av begreppet ”åtgärder som vidtas mot en bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster”, i den mening som avses i denna bestämmelse.

71 I förevarande fall verkar det som att de omtvistade nationella åtgärderna, med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning, har en generell och abstrakt räckvidd, vilket innebär att de inte kan kvalificeras som ”åtgärder som vidtas mot en bestämd tjänst bland informationssamhällets tjänster” i den mening som avses i artikel 3.4 a i direktiv 2000/31.

72 Enligt den bestämmelsen ska dessutom nationella åtgärder, för att anses vara förenliga med nämnda bestämmelse, vara nödvändiga för att säkerställa allmän ordning, skydd av folkhälsan, allmän säkerhet eller skydd av konsumenter.

73 Det ska således prövas huruvida detta är fallet vad gäller nationella åtgärder som vidtagits i det uttalade syftet att säkerställa efterlevnaden av förordning 2019/1150.

74 Enligt artikel 1.5 i förordning 2019/1150 ska denna förordning inte påverka tillämpningen av unionslagstiftningen, bland annat på området elektronisk handel.

75 Eftersom det är uppenbart att direktiv 2000/31 omfattas av det området, kan sådana åtgärder som de omtvistade nationella åtgärderna – då de syftar till att säkerställa efterlevnaden av förordning 2019/1150 – endast anses vara förenliga med artikel 3.4 a i det direktivet, om det fastställs att förordningens syfte motsvarar ett av de mål som räknas upp i den bestämmelsen.

76 Det framgår av skälen 7 och 51 i förordning 2019/1150 att förordningen syftar till att fastställa en uppsättning målinriktade obligatoriska bestämmelser på unionsnivå för att säkerställa rättvisa, förutsebara, hållbara och förtroendeskapande affärsvillkor online på den inre marknaden. I synnerhet bör företagsanvändare, i den mening som avses i artikel 2.1 i förordningen (nedan kallade företagsanvändare), garanteras lämplig transparens och ändamålsenliga möjligheter till prövning i hela unionen så att gränsöverskridande näringsverksamhet inom unionen underlättas och den inre marknaden därmed kan fungera bättre.

77 I artikel 1.1 i förordningen preciseras att förordningen bidrar till en väl fungerande inre marknad genom att fastställa regler för att säkerställa att företagsanvändare och företagsanvändare av webbplatser, när det gäller sökmotorer, erbjuds ändamålsenlig transparens, rättvisa villkor och effektiva möjligheter till prövning.

78 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 186–190 i sitt förslag till avgörande finns det, även om det antas att sådana nationella åtgärder som de omtvistade nationella åtgärderna syftar till att säkerställa målet med förordning 2019/1150, inte något direkt samband mellan det målet och de mål som räknas upp i artikel 3.4 a i) i direktiv 2000/31, vilka det erinrats om i punkt 72 ovan.

79 Det är nämligen utrett att målet med förordning 2019/1150 varken rör allmän ordning, skydd för folkhälsan eller allmän säkerhet.

80 Vad gäller konsumentskyddet ska det inledningsvis påpekas att detta inte omfattar skydd för företag. Förordning 2019/1150 innehåller emellertid bestämmelser om förhållandet mellan leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster och företagsanvändare.

81 Det framgår vidare av skäl 3 i förordning 2019/1150 att sambandet mellan ”transparens och förtroende för den onlinebaserade plattformsekonomin i förbindelser mellan företag” och ”[bidraget] till att konsumenternas förtroende för den onlinebaserade plattformsekonomin ökar” endast är indirekt.

82 I skäl 3 anges slutligen följande: ”Direkta konsekvenser av utvecklingen av den onlinebaserade plattformsekonomin för konsumenterna behandlas dock av annan unionslagstiftning, särskilt konsumentregelverket.”

83 Det ska tilläggas att artikel 3.4 i direktiv 2000/31, som utgör ett undantag från principen om tillsyn i ursprungsmedlemsstaten, ska tolkas restriktivt (se, analogt, dom av den 22 november 2012, Probst, C-119/12, EU:C:2012:748, punkt 23, och dom av den 21 juni 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punkt 70). Det undantaget kan dessutom inte tillämpas på åtgärder som på sin höjd endast kan ha ett indirekt samband med ett av de mål som avses i den bestämmelsen.

84 Det går således inte att av den omständigheten att nationella åtgärder har vidtagits i det uttalade syftet att säkerställa efterlevnaden av förordning 2019/1150 dra slutsatsen att dessa åtgärder är nödvändiga för att säkerställa ett av de mål som räknas upp i artikel 3.4 a i) i direktiv 2000/31.

85 Härav följer att åtgärder som vidtagits av en medlemsstat och som innebär att leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster, som är etablerade i en annan medlemsstat, för att kunna tillhandahålla sina tjänster i den förstnämnda medlemsstaten är skyldiga att, vid äventyr av påföljder, registrera sig i ett register som förs av en myndighet i den medlemsstaten, till den myndigheten lämna en rad detaljerade upplysningar om sin organisation och betala en avgift till den myndigheten, inte uppfyller de villkor som föreskrivs i artikel 3.4 a i direktiv 2000/31.

86 Eftersom de omtvistade nationella åtgärderna omfattas av det samordnade område som avses i direktiv 2000/31 och tolkningen av direktivet gör det möjligt att besvara den första, den tredje och den fjärde frågan, såsom de omformulerats i punkt 45 ovan, saknas det anledning att, i enlighet med övervägandena i punkterna 46–50 ovan, även tolka artikel 56 FEUF eller direktiv 2006/123.

87 Mot denna bakgrund ska den första, den tredje och den fjärde frågan besvaras enligt följande. Artikel 3 i direktiv 2000/31 ska tolkas så, att den utgör hinder för åtgärder som en medlemsstat vidtagit i det uttalade syftet att säkerställa att förordning 2019/1150 efterlevs på ett adekvat och ändamålsenligt sätt, och enligt vilka leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster, som är etablerade i en annan medlemsstat, för att kunna tillhandahålla sina tjänster i den förstnämnda medlemsstaten är skyldiga att, vid äventyr av påföljder, registrera sig i ett register som förs av en myndighet i den medlemsstaten, till den myndigheten lämna en rad detaljerade upplysningar om sin organisation och betala en avgift till den myndigheten.

Den andra och den femte frågan

88 Den andra och den femte frågan avser skyldigheten att göra en förhandsanmälan som föreskrivs i direktiven 2000/31 och 2015/1535. Ett åsidosättande av den skyldigheten medför att åtgärder som borde ha anmälts men som inte har anmälts inte kan göras gällande gentemot enskilda.

89 Med hänsyn till svaren på den första, den tredje och den fjärde frågan saknas det emellertid anledning att besvara den andra och den femte frågan.

Rättegångskostnader

90 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i de nationella målen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (”Direktiv om elektronisk handel”)

ska tolkas så,

att den utgör hinder för åtgärder som en medlemsstat vidtagit i det uttalade syftet att säkerställa att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster efterlevs på ett adekvat och ändamålsenligt sätt, och enligt vilka leverantörer av onlinebaserade förmedlingstjänster, som är etablerade i en annan medlemsstat, för att kunna tillhandahålla sina tjänster i den förstnämnda medlemsstaten är skyldiga att, vid äventyr av påföljder, registrera sig i ett register som förs av en myndighet i den medlemsstaten, till den myndigheten lämna en rad detaljerade upplysningar om sin organisation och betala en avgift till den myndigheten.

Underskrifter